

Priopćenje za medije

Luxembourg, 24. lipnja 2021.

Potpورا koju je EU pružio proizvođačima mlijeka nakon što je Rusija uvela zabranu uvoza nije bila dovoljno dobro usmjerena

Europska unija poduzela je opsežne mjere kako bi pružila potporu poljoprivrednicima tijekom poremećaja na tržištu mlijeka i mliječnih proizvoda u razdoblju 2014. – 2016. te je brzo reagirala na zabranu uvoza koju je uvela Rusija. Međutim, stvarne potrebe proizvođača nisu procijenjene u dostatnoj mjeri, a dodijeljena potpora nije bila dovoljno usmjerena, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). EU nastoji primijeniti iskustvo stečeno tijekom poremećaja u razdoblju 2014. – 2016. kako bi unaprijedio upravljanje potencijalnim budućim krizama u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda.

Početak 2010-ih poljoprivrednici u nekim državama članicama EU-a znatno su povećali proizvodnju mlijeka kako bi iskoristili porast cijena, koje su dosegnule vrhunac početkom 2014. godine. U kolovozu 2014. Ruska Federacija zabranila je uvoz mliječnih proizvoda iz država članica EU-a u odgovoru na sankcije koje je EU uveo zbog Ukrajine, i to u vrijeme kada se izvoz iz EU-a u Kinu usporavao. Svi ti čimbenici doveli su do neravnoteže između ponude i potražnje u cijelom sektoru do sredine 2016. godine. Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) predviđeni su mehanizmi za ublažavanje takvih situacija, uključujući izravna plaćanja za stabilizaciju dohotka poljoprivrednika, mjere tržišne intervencije poznate kao „sigurnosni mehanizam” čija je svrha zaštititi cijene privremenim uklanjanjem viškova te izvanredne mjere protiv poremećaja na tržištu.

„Proizvodnja mlijeka zauzima znatan udio u poljoprivrednom sektoru EU-a te je Europska komisija u suradnji s državama članicama poduzela određene mjere za pružanje potpore dohotku poljoprivrednika tijekom poremećaja na tržištu u razdoblju 2014. – 2016.”, izjavio je Nikolaos Milionis, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće. „No Komisija u budućnosti mora biti bolje pripremljena za pružanje učinkovitog odgovora na potencijalne krize u tom sektoru.”

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revizori su zaključili da je Europska komisija brzo reagirala na zabranu uvoza koju je uvela Rusija. Nakon što je procijenila razmjernost izgubljenog izvoza maslaca, sira i drugih mliječnih proizvoda, već je do kraja 2014. donijela prvi paket izvanredne financijske potpore za poljoprivrednike u baltičkim zemljama i Finskoj, koje je zabrana najviše pogodila. Međutim, revizori također napominju da je Komisiji trebalo dulje vrijeme da odgovori na povezane tržišne neravnoteže. Komisija je stavila na raspolaganje sredstva EU-a u iznosu od otprilike 390 milijuna eura za dobrovoljno smanjenje proizvodnje koja su bila dostupna u cijelom EU-u. Međutim, mnogi poljoprivrednici već su bili smanjili svoju proizvodnju mlijeka u odgovoru na povijesno niske cijene i prije nego što su uvedene mjere potpore.

Unatoč tome što izravna plaćanja imaju stabilizacijski učinak na dohodak, pri čemu je njihov udio u prihodima poljoprivrednih gospodarstava za proizvodnju mlijeka 2015. i 2016. dosegnuo otprilike 35 %, proizvođači mlijeka mogu se suočiti s problemima s likvidnošću nakon iznenadnog pada cijena. Komisija je nastojala riješiti taj problem, ali nije procijenila razmjernost poteškoća s likvidnošću s kojima su se suočavala gospodarstva za proizvodnju mlijeka. Revizori su utvrdili da je jednu od glavnih uloga u raspodjeli proračunskih sredstava imao iznos raspoloživih sredstava umjesto stvarnih potreba. Države članice davale su prednost izvanrednim mjerama koje su bile jednostavne za provedbu i odlučile su se za raširenu dodjelu financijskih sredstava, pri čemu su potporu usmjerile u maloj mjeri.

Komisija je razmatrala aktivaciju „pričuve za krize u poljoprivrednom sektoru” kako bi financirala izvanredne mjere za razdoblje 2014. – 2016. Međutim, u konačnici to nije učinila. Kako bi bila pripremljena za buduće krize, kao što su krize koje bi mogla uzrokovati pandemija, Komisija je nastojala izvući pouke iz stečenog iskustva. Komisija je posebice za ZPP za razdoblje 2021. – 2027. predložila jačanje uloge i mogućeg učinka pričuve za krize omogućavanjem njezine fleksibilnije upotrebe. Međutim, nije obavila prikladnu procjenu učinaka mjera koje su poduzele države članice iako bi to uvelike moglo doprinijeti većoj pripremljenosti za eventualne buduće poremećaje na tržištu, ističu revizori.

Kontekst

Sektor proizvodnje kravljeg mlijeka drugi je po redu poljoprivredni sektor u EU-u po vrijednosti (59,3 milijarde eura 2019. godine) te zauzima udio od oko 14 % u ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Njemačka, Francuska, Nizozemska, Poljska, Italija i Irska ubrajaju se među glavne proizvođače mlijeka. U razdoblju 1984. – 2015. u EU-u se primjenjivao sustav kvota za mlijeko, kojim se nastojala ograničiti ukupna proizvodnja mlijeka u EU-u. Od 2009. ukupne kvote država članica postupno su se povećavale do ukidanja tog sustava 2015. godine.

Sud je u jednom izvješću iz prosinca 2019. obradio pitanje primjene [izvanrednih mjera za stabilizaciju dohotka poljoprivrednika u sektorima voća i povrća](#). U središtu su danas objavljenog izvješća proizvođači mlijeka u EU-u.

Tematsko izvješće br. 11/2021 „Izvanredna potpora proizvođačima mlijeka u EU-u u razdoblju 2014. – 2016.: potencijal za veću učinkovitost u budućnosti” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547